

KEINOVÄRIEN KÄYTTÖ ON VÄHENTYNYT VIRVOITUS- JUOMISSA JA YLEISTYNYT IRTOJÄÄTELÖISSÄ

Helsingin kaupungin ympäristökeskus tutki vuosina 2001 ja 2002 Helsingissä myynnissä olleiden makeisten, virvoitusjuomien ja irtojäätelöiden värejä ja niistä kuluttajille annettuja tietoja. Näytteet otettiin tuotteista, joita oletettiin ostettavan lapsille. Ympäristökeskus tutki 46 makeisnäytettä, 19 virvoitusjuomanäytettä ja 18 irtojäätelönäytettä. Tuloksia verrattiin vuosina 1991 ja 1996 tehtyihin tutkimuksiin.

Vuonna 1996 elintarvikevärien käyttöä koskevat määräykset muuttuivat Suomessa EU:hun liittymisen seurauksena aiempaa huomattavasti vapaammiksi ja atsovärit sallittiin. Kaikista vuosina 2001 ja 2002 otetuista näytteistä (83 kpl) vain kolmessa makeisnäytteessä värejä löytyi yli sallitun määrän. Sen sijaan värien ilmoittaminen sekä makeisissa että irtojäätelöissä oli huonontunut verrattuna vuoteen 1996.

Keinotekoisia elintarvikevärejä löytyi 70 prosentissa makeisista eli hieman useammin kuin vuonna 1996 (65 %). Atsovärejä todettiin 37 %:ssa makeisista (33 %:ssa vuonna 1996). Ulkomaisissa makeisissa atsovärejä käytettiin edelleen useammin (48 %) kuin kotimaisissa (18 %). Keinovärien käyttömäärät eivät ole kasvaneet vuodesta 1996. Yhteismäärän keskiarvo kolminkertaistui vuodesta 1991 (20 mg/kg) vuoteen 1996 (67 mg/kg), nyt keskiarvo oli 68 mg/kg. Vain kolmesta makeisesta, yhdestä kotimaisesta ja kahdesta ulkomaisesta, löytyi värejä yli sallitun määrän.

Kuluttajan saama tieto käytetyistä keinoväreistä oli virheellinen joka neljännessä makeisnäytteessä. Virvoitusjuomissa keinoväri­en käyttö ei ole yleistynyt. Keinovärejä oli 37 %:ssa näytteistä (38 %:ssa vuonna 1996). Atso­värejä ei löyty­nyt. Keinovärien yhteismäärä virvoitusjuomissa on vähen­tenyt. Nyt määrä oli 8 mg/l, kun se vuonna 1996 oli 11,2 mg/l ja vuonna 1991 14,6 mg/l. Kaikissa tutkituissa virvoitusjuomissa värit oli ilmoitettu oikein. Värikäistä irtojätelöistä joka viidennestä löytyi keinotekoisia värejä, myös atsovärejä.

Vuonna 1996 kaikki käytetyt värit olivat luonnonvärejä. Kuluttajalle annettava tieto käytetyistä väreistä oli puutteellinen tai virheellinen joka kuudennessa irtojätelönäyt­teessä.

*Marja-Leena Tuominen ja Pirjo Tikkanen:
Värit makeisissa, virvoitusjuomissa ja
irtojätelöissä. Helsingin kaupungin
ympäristökeskuksen julkaisu 7/2002.*

